

Briselē, 2018. gada 29. maijā
(OR. en)

9291/18

RECH 224
TELECOM 150
IND 142
MI 392
COMPET 364
DATAPROTECT 102
ECOFIN 484
CYBER 113

DARBA REZULTĀTI

Sūtītājs:	Padomes Ģenerālsekretariāts
Datums:	2018. gada 29. maijs
Saņēmējs:	delegācijas
Iepr. dok. Nr.:	9029/18 RECH 186 TELECOM 142 IND 136 MI 355 COMPET 318 DATAPROTECT 94 ECOFIN 428 CYBER 104
Temats:	Eiropas atvērtās zinātnes mākonis (EOSC) – Padomes secinājumi (pieņemti 29.05.2018.)

Pielikumā ir pievienoti Padomes secinājumi par Eiropas atvērtās zinātnes mākonī (*EOSC*), kurus Padome pieņēma 3620. sanāksmē, kas notika 2018. gada 29. maijā.

PADOMES SECINĀJUMI

par Eiropas atvērtās zinātnes mākonī (*EOSC*)

EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ATGĀDINOT

- savus 2016. gada 27. maija secinājumus "Pāreja uz atvērtās zinātnes sistēmu" ¹, kuros Komisija, dalībvalstis un ieinteresētās personas tika aicinātas veikt nepieciešamos pasākumus, lai atvērtā zinātne padarītu par realitāti, un iestāties par to, ka ir jārīkojas saskaņoti attiecīgos valstu, ES, daudzpusējos un starptautiskos forumos;
- 2017. gada februārī pieņemto Eiropas Parlamenta rezolūciju par Eiropas mākoņdatošanas iniciatīvu, kurā tiek atbalstīts Eiropas atvērtās zinātnes mākonis un kurā Komisija un dalībvalstis tiek aicinātas sadarbībā ar citām ieinteresētajām personām izstrādāt ceļvedi, lai pēc iespējas drīz noteiktu skaidrus termiņus *EOSC* paredzēto darbību īstenošanai;
- 1. ATZĪST panākumus, kuri laikposmā kopš Komisijas 2016. gada 19. aprīļa paziņojuma "Eiropas mākoņdatošanas iniciatīva: konkurētspējīgas datu un zināšanu ekonomikas veidošana Eiropā" un Komisijas 2017. gada 10. maija paziņojuma par digitālā vienotā tirgus stratēģijas īstenošanas vidusposma pārskatu gūti virzībā uz to, lai izstrādātu piekļuvi pasaules līmeņa Eiropas datu infrastruktūrām un mākonī izvietotiem pakalpojumiem, kas apstiprina nepieciešamību nākt klajā ar Eiropas atvērtās zinātnes mākoņa īstenošanas ceļvedi;

¹ 9526/16.

2. ŅEM VĒRĀ *EOSC* 2017. gada 26. oktobra deklarāciju, kas izriet no *EOSC* 2017. gada 12. jūnija samita, kura mērķis bija pārskatīt īstenošanas plānus saistībā ar tām *EOSC* jomām, kurās nepieciešama prioritāra rīcība, panākt lielāku iesaistīšanos un veidot konsensu, un ATGĀDINA, ka *EOSC* – šobrīd viena no lielākajiem uz pētniecību orientētajiem procesiem ES – izveide ir Eiropas Komisijas un dalībvalstu kopīga atbildība, ņemot vērā ieinteresēto personu iesaisti un sniegto atbalstu;
3. UZSVER – ieviešot un turpmāk izstrādājot progresīvus risinājumus kvalitatīvu zinātnisko datu efektīvai sniegšanai un izmantošanai, kuri paredz efektīvus deskriptorus, vieglu piekļuvi, sadarbību un atkārtotu izmantojamību, pilnībā īstenojot *FAIR*² principus un attīstot un popularizējot datu kopresursus, būtu jāņem vērā pētniecības kopienu jau iedibinātā prakse, Eiropas Pētniecības infrastruktūru stratēģijas foruma (*ESFRI*) pētniecības infrastruktūras, e-infrastruktūras, kā arī citas relevantas valstu infrastruktūras;
4. UZSVER, ka attiecībā uz datu apmaiņu ir jāpievēršas attiecīgajām komerciālajām, privātuma un drošības interesēm, ievērojot formulu "tik atvērti, cik iespējams, tik slēgti, cik vajadzīgs";
5. šajā sakarā ATZINĪGI VĒRTĒ Komisijas dienestu darba dokumentu par Eiropas atvērtās zinātnes mākoņa īstenošanas ceļvedi, ar ko ievieš *EOSC* apvienoto modeli un divpakāpju pieeju *EOSC* izvēršanai; ŅEM VĒRĀ atbalstu, ko ar ES Pētniecības un inovācijas pamatprogrammas "Apvārsnis 2020" finansētu projektu starpniecību plānots sniegt *EOSC* īstenošanas pirmajam posmam, un UZSVER, ka ir svarīgi koordinēt dažādos jau notiekošos un turpmākos projektus, kurus finansē ar ES pamatprogrammām *EOSC* jomā, tostarp starptautiskas iniciatīvas, kas īsteno savas darbības saistībā ar *EOSC*; UZSVER, ka otrā posma sākums ir atkarīgs no Komisijas un dalībvalstu veiktā izvērtējuma par pirmo posmu un neskar daudzgadu finanšu shēmu laikposmam pēc 2020. gada;

² Atrodami, pieejami, sadarbīpējīgi un atkārtoti izmantojami (*Findable, Accessible, Interoperable, Reusable*– *FAIR*).

6. ATZĪST, ka *EOSC* izstrāde veido piedāvājuma elementu plašākas politikas iniciatīvas ietvaros, kuras mērķis ir nodrošināt pēc iespējas atvērtu piekļuvi zinātniskajiem rezultātiem un integrēt atvērtās zinātnes praksi Eiropā; UZSVER, ka efektivitātes nolūkā ir nepieciešama vienlaicīga rīcība no pieprasījuma puses, pētniecības finansētājiem veicinot atvērtu piekļuvi, datu pārvaldības pilnvarojumus un *FAIR* principus, kā arī stimulus un atlīdzību. MUDINA Komisiju un dalībvalstis nodrošināt to, ka *EOSC* ir uz lietotājiem vērsta vide, kura sākumposmā galvenokārt kalpo pētniecības kopienas vajadzībām, pamatojoties uz tās modernāko praksi, un kura pēc tam tiek paplašināta, lai aptvertu plašāku lietotāju kopienu, tostarp MVU, iedzīvotājus un valsts iestādes;
7. ATZĪST – uz atvērtību vērstas kultūras pārmaiņas pētnieku vidū ir *EOSC* veiksmīgas īstenošanas priekšnosacījums, tādēļ būtu jāņem vērā pašreizējās diskusijas par nopelniem pētniecības karjerā un par to, kā esošos parametrus papildināt ar jauniem;
8. PIEKRĪT, ka *EOSC* modeļa pamatā vajadzētu būt Eiropas mēroga datu infrastruktūru apvienībai, lai nodrošinātu elastīgumu un pielāgojamību ieinteresēto personu mainīgajām vajadzībām; saistībā ar šīs valstu un Eiropas datu infrastruktūru apvienības sekmēšanu – MUDINA dalībvalstis aicināt to attiecīgās kopienas, piemēram, e-infrastruktūras, pētniecības infrastruktūras, pētniecības finansēšanas organizācijas un pētniecības veikšanas organizācijas, organizēties tā, lai tās sagatavotu savienošanai ar *EOSC*, un MUDINA Komisiju optimāli izmantot pašlaik notiekošos projektus, esošo zinātību un zināšanas, kas pieejamas ar tādu esošo iniciatīvu starpniecību kā, piemēram, *ESFRI*, *eIRG* (E-infrastruktūras pārdomu grupa), *GO FAIR* un citas;

9. UZSKATA – ņemot vērā *EOSC* atvērto raksturu, tā attīstīšanai vajadzētu būt iekļaujošam un pakāpeniskam procesam, un IESAKA Komisijai un dalībvalstīm pārliecināties par to, ka ieinteresētās personas var piedalīties brīvprātīgi, izvēloties, ar kādiem pakalpojumiem vai datu kopām tās var apmainīties uz pieejamo līdzekļu pamata un saskaņā ar piemērojamajām normām un noteikumiem;
10. tādēļ AICINA Komisiju un dalībvalstis kopīgi izpētīt iespēju izveidot tādu dalībvalstīs esošu valsts pētniecības datu infrastruktūru un iniciatīvu karti, kuras varētu apvienot, lai tādējādi nodrošinātu, ka pienācīgi tiek ņemtas vērā esošās struktūras, kompetences, funkcijas un iniciatīvas attiecībā uz pētniecības datu pārvaldību;
11. UZSVER, ka galvenie *EOSC* panākumu faktori ir stabila pārvaldība un ilgtspējīgs darījumdarbības modelis, kā arī pienācīga skaita datu jomas profesionāļu apmācība. ATBALSTA ar *EOSC* pārvaldību saistīto divpakāpju pieeju, kas ļauj visām dalībvalstīm un Komisijai vadīt un pārraudzīt *EOSC* sākotnējo attīstību pirmajā posmā. Otrajā posmā *EOSC* pārvaldības īstenošana lielākoties būtu jāuzņemas ieinteresētajām personām, vienlaikus visām dalībvalstīm un Komisijai saglabājot augstāka līmeņa vadības funkciju. IESAKA izveidot efektīvu koordināciju ar *ESFRI*;
12. ATZINĪGI VĒRTĒ *EOSC* modeli, ko veido seši savstarpēji saistīti darbības virzieni (arhitektūra, pakalpojumi, dati, piekļuve, noteikumi, pārvaldība), un AICINA Komisiju un visas dalībvalstis, ņemot vērā *ERAC* Pastāvīgās darba grupas atvērtās zinātnes un inovācijas jautājumos sniegtos ieteikumus, izveidot pārvaldības satvaru, ar ko nodrošina tādu ieinteresēto personu līdzdalību, kuras pārstāv pētniecības kopienu, un visu dalībvalstu efektīvu iesaisti un kas atbilst šādiem principiem un kritērijiem:
 - a. esošo datu infrastruktūru apvienība un sadarbspēja, vienlaikus ievērojot minēto infrastruktūru pārvaldību un finansēšanas mehānismus;

- b. *EOSC* pārvaldības satvaru veidojošo dažādo struktūru skaidra un efektīva mijiedarbība un – jo īpaši – pārvaldības padomes un valdes skaidri noteiktas funkcijas, nodrošinot, ka abu struktūru uzdevumi ir skaidri definēti un ka pārvaldības padome pārrauga to, kā tiek īstenota *EOSC* pārvaldība;
 - c. objektīvi un pārredzami kritēriji dalībvalstu un asociēto valstu pārstāvju un ieinteresēto personu, piemēram, lielu Eiropas mēroga pētniecības infrastruktūru, publisko pētniecības organizāciju un universitāšu, atlasei un iesaistīšanai valdē, darba grupās/apakšgrupās un citās attiecīgās komitejās;
 - d. *EOSC* pārvaldības satvara iekļautība un atvērtība, lai nodrošinātu efektīvu saziņu starp izpildītājiem ³ un lēmumu pieņēmējiem;
 - e. ar *EOSC* saistītu īpašo zinātnisko zināšanu attīstīšana;
13. MUDINA Komisiju darbam *EOSC* struktūrās izvirzīt augstākā līmeņa profesionāļus, kuriem ir laba saikne ar zinātnisko kopienu un valstu un starptautiskām iniciatīvām, un nodrošināt visu ieinteresēto personu līdzdalību – neatkarīgi no pašreizējā stāvokļa saistībā ar *EOSC* deklarācijas apstiprināšanu;
14. AICINA Komisiju pielikt visas pūles, lai *EOSC* pārvaldības struktūra uzsāktu darbu 2018. gadā, tajā pašā laikā cieši apspriežoties ar *ERAC* un neskarot kvalitāti;
15. AICINA Komisiju nodrošināt to, lai *EOSC* sniegtās iespējas tiktu maksimāli palielinātas attiecībā uz visām dalībvalstīm, tostarp jo īpaši ar tā tehniskā dizaina un tādu īpašu pasākumu starpniecību kā, piemēram, ieguldījumi cilvēkkapitālā, lai atbalstītu to infrastruktūru apvienošanu *EOSC*;

³ 2017. gada jūnijā notikušā *EOSC* samita dalībnieki un *EOSC* deklarācijas parakstītāji, kuri apņēmas īstenot ar Eiropas zinātnes mākonī saistīto redzējumu, vienlaikus saglabājot atvērtību pret jauniem dalībniekiem, kuri vēlas iesaistīties šajos centienos.

16. AICINA efektīvi īstenot *EOSC* un AICINA Komisiju, cieši apspriežoties ar dalībvalstīm, rūpīgi pārdomāt *EOSC* turpmāko finansēšanu un jebkākus citus ar budžetu saistītus lēmumus, kuri izriet no *EOSC* īstenošanas; jo īpaši UZSVER, ka ir svarīgi izstrādāt ilgtspējīgu darījumdarbības modeli un izvēlēties vispiemērotāko juridisko instrumentu otrajam attīstības posmam;
 17. UZSVER pētniecības datu pārvaldības globālo raksturu, atzinīgi vērtē notiekošās diskusijas starptautisku forumu satvarā un AICINA Komisiju un dalībvalstis koordinēt savas nostājas starptautiskā kontekstā.
-